

בש"פ 969/19 - מחמד אלטורי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 969/19

לפני: כבוד השופט ג' קרא

העורר: מחמד אלטורי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע
במ"ת 51237-12-18 מיום 31.12.2019 שניתנה על ידי
כב' השופט נסר אבו טהה

תאריך הישיבה: ו' באדרהתשע"ט (11.2.2019)

בשם העורר: עו"ד אהוד בן-יהודה; עו"ד אורלי אמוץ
בשם המשיבה: עו"ד שרית חתוקה

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נ' אבו טהה) במ"ת 51237-12-18 מיום 31.1.2019, המורה על מעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

1. נגד העורר ונאשם נוסף הוגש כתב אישום ביום 23.12.2018. כתב האישום כולל ארבעה עשר אישומים, שמהם מיוחס לעורר אישום אחד בלבד, האישום הארבעה עשר, בגין עבירה של סחר בנשק (עסקה אחרת), עבירות של הובלת נשק, עבירה של רכישת נשק והסתייעות ברכב לפשע (עבירות לפי סעיפים 144(ב2); 144(ב) רישא; 144(א) רישא;

עמוד 1

144(ב) סיפא; 144(א) סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 וסעיף 43 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961).

על פי עובדות האישום קשר העורר קשר עם שניים אחרים - האדי ואשרף - לרכישת אמצעי לחימה מאשרף, שהוא תושב שכם. במסגרת הקשר הגיעו העורר והאדי לביתו של אשרף בשכם. במעמד זה רכש האדי מאשרף אקדח "גלוק" ואקדח נוסף, שתי מחסניות, שאחת מהן מלאה בתחמושת, שילם לאשרף סך של כ-53,000 ש"ח וסיכם עימו כי ישלם לו סכום נוסף של כ-25,000 ש"ח. לאחר מכן לקחו העורר והאדי את שני האקדחים וחזרו לישראל. סמוך לאחר מכן מכר האדי את אחד האקדחים וביקש מהעורר להחזיר לאשרף את האקדח השני בשל תקלה בו והעורר נסע שוב לביתו של אשרף בשכם, כשהאקדח עמו. בפגישה הציע אשרף לעורר כי יתקן את התקלה באקדח אך העורר סירב.

עוד מתואר כי במועד נוסף, פנה האדי לעורר וביקש ממנו לפנות לאשרף ולבדוק האם יוכל לספק להאדי חלק חילוף לאקדח הגלוק. העורר עשה כן וסיכם עם אשרף פגישה למסירת אותו חלק. לשם כך נסעו העורר והאדי לביתו של אשרף בשכם, קיבלו ממנו את החלק וחזרו עמו לישראל.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום ביקשה המשיבה לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בדיון שהתקיים בבקשה ביום 31.12.2018 הסכים בא-כוח המשיב לקיומן של ראיות לכאורה ולכך שיש עילת מעצר נגד העורר וביקש כי יערך תסקיר מעצר בעניינו. תסקיר המעצר עמד על קורות חייו של העורר - בן 29, אב לשני ילדים קטנים, ונעדר עבר פלילי ובגדרו המליץ שירות המבחן על שחרור העורר ממעצר למעצר בית מלא בבית אחותו בלוד בפיקוח אנושי, הטלת ערבויות להבטחת תנאי השחרור וצו פיקוח של שירות המבחן למשך חצי שנה. בתסקיר צוין כי קיים סיכוי להישנות העבירות, שיכול להצטמצם באופן משמעותי תחת פיקוח אנושי, הרחקה משמעותית מאזור מגוריו והרחקה מחברה שולית. כמו כן נכתב בתסקיר כי המפקחים שהוצעו הם מפקחים סמכותיים המחזיקים בערכים נורמטיביים וכי החלופה המוצעת נותנת מענה לצורך בהרחקת העורר מגורמי סיכון ומקשריו עם חברה שולית.

3. בהחלטתו דחה בית המשפט את המלצת שירות המבחן. לגופו של עניין, נקבע כי העורר היה החוליה המקשרת והמרכזית בין סוחר הנשק, אשרף, לבין האדי ונדחתה הטענה להעדר דומיננטיות באירועים המתוארים בכתב האישום; כי העברת כלי נשק משטחי הרשות הפלסטינית לשטחי מדינת ישראל מלמדת על מידה בלתי מבוטלת של תעוזה; כי המלחמה בסחר בנשק מכוונת נגד כל חוליה בשרשרת; כי העדר עבר פלילי מהווה שיקול מבין מכלול השיקולים ואינו מגבש - בפני עצמו - נסיבות מיוחדות וחריגות; כי מתסקיר המבחן עולה קיומו של סיכון להישנות התנהגות עוברת חוק מצידו של העורר. לאור כל האמור, נקבע כי לא הובאו בעניינו נסיבות מיוחדות וחריגות המצדיקה סטייה מן הכלל - מעצר עד תום ההליכים בעבירות של סחר בנשק.

4. על החלטה זו הוגש הערר שלפניי. לטענת העורר עניינו בא בגדרם של החריגים המצדיקים שחרור לחלופת מעצר בעבירות של סחר בנשק בשל היעדר עבר פלילי וקביעות שירות המבחן כי הוא אוחד בערכים נורמטיביים וניתן להציב לו גבולות. עוד טען כי בית המשפט לא נימק באופן מעמיק מדוע דחה את המלצת שירות המבחן ואף לא בחן האם ניתן להפיג את המסוכנות הנשקפת מן המשיב במעצר בפיקוח אלקטרוני. בדיון שהתקיים לפניי עמד בא-כוח העורר על כך שלנאשם הנוסף בכתב האישום מיוחסים אישומים רבים, דבר שיפגע בסיום מהיר של ההליך בעניינו של העורר.

5. באת-כוח המשיבה עמדה על חומרת המעשים הנעוצה באופי העבירות; על כך שלא מדובר במעידה חד פעמית; על הדומיננטיות של העורר בשרשרת הביצוע. לשיטתה, יש להעלות את הטענה להימשכות ההליך המשפטי ככל שאכן תתרחש כזו בעתיד ואין מקום לחרוג בעניינו של העורר מהכלל המורה על מעצר עד תום ההליכים בעבירות מסוג זה.

6. לאחר שעיינתי בהודעת הערר, על נספחיה, ושמעתי את טענות הצדדים בדיון לפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להתקבל באופן חלקי.

7. אכן, וכפי שציין בית המשפט קמא, נקודת המוצא היא כי בעבירות נשק בכלל, ובעבירות סחר בנשק בפרט, קיימת מסוכנות המצדיקה מעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג וריח ורק בנסיבות חריגות תוכל חלופת מעצר להפיג מסוכנות זו (בש"פ 8226/18 מדינת ישראל נ' מחאמיד (20.11.2018)). גם איזוק אלקטרוני יתאפשר בעבירות נשק כחריג מטעמים מיוחדים שיירשמו, כפי שמורה סעיף 22ב(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים). למעשה, המחלוקת בין הצדדים נעוצה בשאלת יישומו של הכלל, היינו בשאלה האם יש במכלול נסיבותיו של העורר כדי להצדיק חריגה ממנו אם לאו, ומכאן גם עמדותיהם ביחס להחלטת בית המשפט קמא.

8. עיון בהחלטות בית משפט זה, שהגישו הצדדים - כל אחד לתמיכה בעמדתו, מעלה כי מקרים שבהם לא התקבלו טענות לקיומן של נסיבות חריגות נעוצים בקביעות עובדתיות לפיהן - העורר היה סוחר נשק, בעל נגישות גבוהה לכלי נשק; שתק בחקירתו ואחד מכלי הנשק לא אותר (בש"פ 6088/18 בללו נ' מדינת ישראל (23.12.2018)); המעשים בוצעו בעת שהליך פלילי אחר תלוי ועומד נגד העורר כנסיבה המעידה על היעדר מורא מרשויות החוק (בש"פ 5187/17 עראר נ' מדינת ישראל (3.7.2017)); העורר נטל חלק ישיר במכירת הנשק (בש"פ 6060/18 עבדאלקאדר נ' מדינת ישראל (21.8.2018)).

לעומת זאת, במקרים אחרים הדגיש בית משפט זה את חשיבות איכותו של הפיקוח המוצע (בש"פ 3380/14 מדינת ישראל נ' דבש (13.5.2014) ובש"פ 6491/18 מדינת ישראל נ' סרסור (13.9.2018)) וניתן משקל לכך שחלקו של העורר בכתב האישום קטן, דבר שעלול להביא להימשכות ההליכים ולמעצר ממושך בשל אישומים שלא יוחסו לו, וזאת בהינתן קיומה של חלופה ראויה ועל רקע כלל נסיבות העושה והמעשה (בש"פ 4252/10 מדינת ישראל נ' עסאלה (9.6.2010) ובש"פ 71/13 צדוק נ' מדינת ישראל (13.1.2013)).

9. מכלול הנסיבות בעניינו של העורר מטה את הכף לעבר החריג לכלל, וכפי שיפורטו להלן. העורר, בן 29, נעדר עבר פלילי; חלקו בכתב האישום מוגבל לאישום אחד בלבד מבין ארבעה עשר אישומים - על המשתמע מכך בכל הנוגע לניהול ההליך והימשכותו שעה שהעורר מצוי במעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג וריח; מבלי למעט מחומרת המעשים המיוחסים לעורר, הרי שעל פי המתואר באישום המיוחס לו הוא פעל כחוליה המקשרת בין סוחר הנשק והרוכש והופעל על ידי האחרון; התרשמות שירות המבחן כי "הנו בעל ערכים נורמטיביים מופנמים" והערכתו כי פיקוח אנושי והרחקה מאיזור מגוריו ומחברה שולית יכולים לצמצם במידה משמעותית את הסיכון הקיים להישנות ביצוע עבירות. שירות המבחן התרשם כי המפקחים המוצעים הם מפקחים סמכותיים, בעלי ערכים נורמטיביים וכי יש בחלופה המוצעת - מעצר בית מלא במקום מרוחק ממקום מגוריו של העורר, ובפיקוח אנושי מתמיד - כדי להציב גבולות לעורר ולהרחיקו מחברה שולית.

10. לאור האמור, מתקיימות בעניינו של העורר אותן נסיבות חריגות המצדיקות בחינת חלופה למעצר מאחורי סורג ובריח. לפיכך, עניינו של העורר יוחזר לבית המשפט קמא, שיבחן אפשרות מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני, לאחר שיתרשם בעצמו מן המפקחים המוצעים, ותונח בפניו חוות דעת של מנהל הפיקוח האלקטרוני כאמור בסעיף 22ב(ג) לחוק המעצרים. חוות דעת כאמור תוגש לבית המשפט המחוזי עד ולא יאוחר מיום 24.2.2019.

עד לקיום דיון בשאלת מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני ומתן החלטה אחרת, יוותר העורר במעצר עד תום ההליכים נגדו.

ניתנה היום, ט' באדר א' התשע"ט (14.2.2019).

ש ו פ ט
